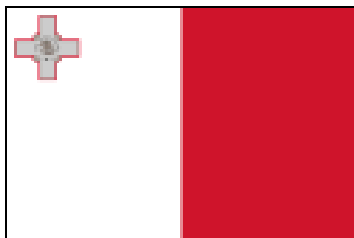

MALTA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

ustrój polityczny	republika parlamentarna
powierzchnia	313 km ²
ludność	520 971 tys.
podział administracyjny	Malta/ wyspa/ i Gozo – 68 samorządów (54 na Malcie i 14 na Gozo)
głowa państwa	prezydent George William Vella (od 2019 r.)
premier	Robert Abela (od 2020 r.)
minister spraw zagranicznych i europejskich oraz handlu	Ian Borg (od 2022 r.)
minister gospodarki i funduszy	Silvio Schembri (od 2020 r.)
minister turystyki	Clayton Bartolo (od 2020 r.)
ambasador Republiki Malty w Polsce	Marisa Farrugia (od 25 października 2021 r.)
ambasador RP na Malcie	Tomasz Czyszczek (od 27 lutego 2020 r.)
najbliższe wybory parlamentarne	2027 r.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
PKB na 1 mieszkańca (w tys. USD)	40,14	44,87	47,21	49,57	44,02	51,27	58,07	61,94	65,22
Wzrost PKB (%)	3,4	10,9	6,2	7,0	-8,6	11,8	6,9	3,9	4,1
Deficyt budżetowy /nadwyżka budżetowa (w % PKB)	1,11	3,29	2,07	0,58	-9,30	-7,53	-5,27	-4,81	-3,73
Dług publiczny (w % PKB)	54,74	47,80	43,71	40,32	52,95	55,11	55,83	56,91	57,07
Stopa bezrobocia (w %)	4,7	4,0	3,7	3,6	4,4	3,4	2,9	-	-
Inflacja (w %)	0,90	1,26	1,74	1,52	0,79	0,71	6,13	5,79	3,35
Eksport towarów i usług (w mld USD)	4,04	4,08	3,87	4,14	2,67	-	-	-	-
Import towarów i usług (w mld USD)	7,18	6,83	7,20	8,21	5,24	-	-	-	-

Źródło: IMF, World Economic Outlook, UN Comtrade, Eurostat, World Bank (*prognoza)

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

Malta pozostawała do 1963 r. kolonią brytyjską, następnie krajem w ramach brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Od 1974 r. Malta jest republiką parlamentarną z jednoizbowym parlamentem, na czele której stoi prezydent wybierany przez parlament na okres 5-letni. Władzę ustawodawczą pełni Izba Reprezentantów (65 miejsc), który także sprawuje 5-letnią kadencję. Ordynacja wyborcza przewiduje system proporcjonalny z zastosowaniem instrumentu pojedynczego głosu przechodniego. Maltański system polityczny nie przewiduje instytucji rządu mniejszościowego. Zwyczajowo na stanowisko premiera powoływany jest lider większości parlamentarnej.

Malta jest państwem członkowskim Unii Europejskiej od 1 maja 2014 r., natomiast 1 stycznia 2008 r. kraj przyjął walutę euro. Tym samym Malta jest najmniejszą gospodarką strefy euro.

2. Sytuacja gospodarcza Malty

Gospodarka Malty, ze względu na rozmiar i położenie geograficzne kraju, jest silnie uzależniona od czynników zewnętrznych. Najważniejszymi sektorami maltańskiej gospodarki w 2020 r. były: administracja publiczna, obrona, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna (18,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (17,3%) oraz handel hurtowy i detaliczny, transport, usługi związane z zakwaterowaniem i usługi gastronomiczne (14,0%).

W 2021 r. wkład poszczególnych sektorów w PKB kraju był następujący: usługi – 77,7%, przemysł – 12,8 %, przetwórstwo przemysłowe – 7,2% oraz rolnictwo – 0,4%. Według danych Eurostatu w lutym 2023 w porównaniu do lutego 2022 roku nastąpił wzrost o 17,1% produkcji przemysłowej

Pod wpływem rosnącego popytu wewnętrznego, inwestycji oraz eksportu usług, związanego zżywieniem w turystyce, w 2022 r. maltańska gospodarka odnotowała silny wzrost PKB na poziomie 6,9 %. Według danych Komisji Europejskiej, w 2023 r. wzrost wyhamuje do 3,9%, gdyż wysoka inflacja wpływa na konsumpcję oraz poziom dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych. Wzrost PKB ma następnie osiągnąć 4,1% w 2024 r., wspierany przez ciągłe przepływy migrantów. Znaczące działania podjęte przez rząd, pomogły utrzymać ceny energii na niezmiennym poziomie. W rezultacie jednak deficyt budżetowy wzrósł w 2022 r. do 5,8% i był jednym z najwyższych w UE (Włochy (8% PKB), Węgry i Rumunia (po 6,2%)).

Poprawie ulega także sytuacja na rynku pracy. Malta stale utrzymuje wysokie tempo wzrostu zatrudnienia, które wzrosło w 2022 r. o 6%. Zapotrzebowanie na pracowników wzrosło w różnych sektorach gospodarki, natomiast szczególnie silny wzrost zanotowana w turystyce i usługach administracyjnych. Głównymi czynnikami ograniczającymi maltańską gospodarkę mogą być niedobory pracowników, zwłaszcza tych odpowiednio wykwalifikowanych. Stopa bezrobocia na Malcie spadła do 2,9% w 2022 r. i oczekuje się, że utrzyma się na tym poziomie w 2023 i 2024 r. Warto zwrócić uwagę, iż rośnie aktywność zawodowa kobiet, w szczególności dzięki polityce rządu, która wspiera finansowo kobiety decydujące się na powrót do pracy po urlopie macierzyńskim. Według danych Eurostat w 2022 r. kobiety stanowiły 46 % zatrudnionych w nauce i technologii.

Inflacja na Malcie według wskaźnika HICP wyniosła w 2022 r. 6,1 %. Rząd Malty potwierdził zobowiązanie do ograniczenia inflacji cen energii w latach 2023 i 2024. Niemniej jednak oczekuje się, że inflacja w 2023 r. utrzyma się na wysokim poziomie 5,4%, do czego przyczynią się rosnące ceny towarów importowanych (zwłaszcza żywności), usług turystycznych i usług związanych z utrzymaniem mieszkań. Przewiduje się, że w 2024 r. inflacja spadnie do 2,8%, ponieważ wzrost cen u głównych partnerów handlowych Malty osłabnie. Według danych Eurostatu, roczna inflacja na Malcie w lipcu br. wyniosła 5,7% i była wyższa od średniej inflacji dla strefy euro (5,3%).

W czerwcu 2023 Komisja Europejska zatwierdziła zaktualizowany Plan odbudowy i zwiększania odporności Malty. Jak stwierdził sekretarz parlamentarny ds. funduszy europejskich Ch. Bonett, nowy Plan umożliwi Malcie uruchomienie inwestycji i wdrożenie reform zwłaszcza w obszarze ochrony środowiska i energii (68% środków jest przeznaczonych na działania w tej dziedzinie), które przyczynią się m.in. do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii poprzez poszerzenie i unowocześnienie sieci elektrycznej oraz wzmocnienie zdolności magazynowania energii, a także dadzą możliwość lepszego wykorzystania energii odnawialnej.

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

Maltański KPO koncentruje się również na działaniach służących cyfryzacji administracji (ponad 26% środków jest przeznaczonych na ten cel).

Handel zagraniczny

Wg danych Maltańskiego Biura Statystycznego w 2022 r. eksport z Malty osiągnął wartość 4,668.3 mln euro (wzrost o 31% w porównaniu do 2021 r.), natomiast import 9,406.8 mln euro (wzrost o 41% r/r). Tym samym Malta zanotowała ujemne saldo w wysokości 4,738.5 mln euro.

W 2020 r. najważniejszymi partnerami eksportowymi Malty były Niemcy (16,9% wartości eksportu), Francja (8,9%), Włochy (6,8%), Singapur (5,5%), Japonia (5,4%) oraz Stany Zjednoczone (4,9%). Głównymi partnerami handlowymi Malty pod względem krajowego importu były następujące państwa: Włochy (20,2% wartości importu), Wielka Brytania (8,3%), Chiny (7,9%), Francja (7,1%), Niemcy (6,6%), oraz Hiszpania (5,1%).

Struktura eksportu i importu towarów jest podobna – składają się na nią przede wszystkim paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji, maszyny i środki transportu, artykuły rolno-spożywcze, chemiczne i farmaceutyczne oraz wyroby przemysłowe.

Malta ma dobrą pozycję pod względem atrakcyjności zagranicznych inwestycji bezpośrednich, co powoduje, że ostatnich latach napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych wykazuje tendencję wzrostową. Według Raportu UNCTAD 2022, napływ BIZ na Malte wyniósł 4,2 mld USD, w porównaniu z 4,1 mld USD w 2021 r. Całkowity stan BIZ szacuje się na 225 mld USD. Niemal 97% BIZ ulokowanych zostało w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym. Inne sektory inwestycyjne to elektronika, farmaceutyka i komunikacja.

Wśród silnych stron maltańskiej gospodarki wymienia się stabilność gospodarczą, przyjazny system podatkowy oraz dobrze wykwalifikowanych pracowników. Z kolei najgorzej ocenianym aspektem gospodarki jest infrastruktura.

3. Polityka gospodarcza

Komisja Europejska wydała zalecenia dot. polityki gospodarczej Malty w ramach wiosennego pakietu europejskiego semestru 2023. Podkreśliła w nich, że Malta powinna wycofać się do końca br. z subsydiowania cen energii i skupić się na wykorzystaniu zaoszczędzonych w ten sposób środków do zmniejszenia deficytu budżetowego. KE jednocześnie wskazała, że jeśli ew. podwyżki cen energii będą wymagały interwencji rządu, jego wsparciem powinny być objęte jedynie najmniej odporne gospodarstwa domowe i firmy, a ponadto powinny temu wsparciu towarzyszyć zachęty do oszczędzania energii. KE stwierdziła również, że Malta powinna prowadzić bardziej rozsądną politykę fiskalną, w szczególności poprzez ograniczenie nominalnego wzrostu wydatków pierwotnych netto w 2024 r. do nie więcej niż 5,9%. Powinna też skupić się na zapewnieniu skutecznej absorpcji dotacji z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, w szczególności w celu wspierania transformacji ekologicznej i cyfrowej. Zdaniem KE, rząd Malty powinien również przeprowadzić reformę systemu podatkowego, która ograniczy możliwości agresywnego planowania podatkowego przez osoby fizyczne i korporacje międzynarodowe, w tym poprzez zapewnienie odpowiedniego opodatkowania odsetek wypłacanych nierezydentom, należności licencyjnych i dywidend, a także obejmie zmianę przepisów dot. spółek niemających siedziby na Malcie. Komisja wskazała ponadto, że Malta powinna zmniejszyć zależność od paliw kopalnych poprzez większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym energii wiatrowej i słonecznej offshore, oraz modernizację i zwiększenie wydajności systemu sieci elektroenergetycznych, w tym przesyłu, dystrybucji i magazynowania energii. Jednocześnie powinna zmniejszyć zapotrzebowanie na energię poprzez poprawę efektywności energetycznej, szczególnie w budynkach mieszkalnych, ograniczyć emisje z transportu drogowego, rozwiązując problem zagęszczenia ruchu dzięki poprawie jakości usług w transporcie publicznym, inteligentnym systemom transportowym i inwestowaniu w miękką infrastrukturę.

4. Ramy prawno-traktatowe

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe, tj.:

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

- *umowa międzyrządowa w sprawie współpracy gospodarczej, handlu i żeglugi z dnia 21 października 1977 r.,*
- *umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów, sporządzona w La Valetta dnia 7 stycznia 1994 r. (weszła w życie dnia 24 listopada 1994 r.) (Dz.U. 1995 nr 49 poz. 256).*

Polska nie zawierała umowy w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Malcią.

5. Dwustronna wymiana handlowa

Wymiana handlowa Polski z Malcią (w mln EUR)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika I-XII 2021 =100	2022 I-VI	2023 I-VI	Dynamika I -VI 2022 = 100
Eksport	44,5	62,9	46,8	60,1	94,9	93,9	99,0 %	49,5	74,7	150,9 %
Import	41,1	47,7	54,6	52,4	54,3	60,7	111,8 %	27,2	24,6	90,3 %
Obroty	85,6	110,7	101,4	112,5	149,2	153,1	103,6 %	76,7	99,3	129,5 %
Saldo	3,3	15,0	-7,8	7,7	40,6	33,2	-	22,3	50,1	-

Źródło: GUS

Według danych GUS za rok 2022 Malta znalazła się na **88. miejscu** (spadek z 81. miejsca w 2021) wśród partnerów handlowych Polski pod **względem wartości eksportu** oraz na **92. miejscu** (spadek z 92 miejsca w 2021) **pod względem importu**.

W 2022 r. polski eksport na Malcję wyniósł ponad 93 mln euro i spadł o ok. 1 % w por. do analogicznego okresu w 2021 roku. Z kolei polski import wzrósł o 11 % i wyniósł ok. 60 mln euro. Łącznie obroty towarowe z Malcią w tym okresie były na poziomie ponad 153 mln euro i wzrosły o ponad 3 % w por. z rokiem ubiegłym. Saldo obrotów towarowych było na korzyść Polski i wyniosło ok. 33 mln euro.

Struktura towarowa polskiego eksportu na Malcję w 2022 r.

Polski eksport na Malcję w 2022 r. objął przede wszystkim statki, łodzie oraz konstrukcje pływające – 25,7 mln euro (spadek o 27,2% w porównaniu do 2021 r., ok. 27,7% udziału w PL eksporcie do MT ogółem); Maszyny i urządzenia elektryczne – 10,5 mln euro (12,6% spadek; 11,3% udziału); mięso i podroby jadalne – 6,7 mln euro (wzrost o 26,9%; ok. 7,2 % udziału); produkty farmaceutyczne – 5,3 mln euro (wzrost o 25,3%; 5,7% udziału).

Struktura towarowa polskiego importu z Malcji w 2020 r.

Polski import z Malcji w 2022 r. objął przede wszystkim produkty farmaceutyczne – 29,5 mln euro (wzrost o 6% w por. do 2021 r.; ok 49% importu PL z MT ogółem), papier i tektura, artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury – 6,4 mln euro (wzrost o 12%; 10,6% udziału), maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części – 5,7 mln euro (wzrost o 47,4 %; ok 8,3% udziału); dzianiny – 5,0 mln euro (wzrost o 322 %, ok. 8,3% udziału).

7. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne Malcji w Polsce i Polski na Malcie na koniec 2021 r. (w mln euro)

Kraj	Akcje i udziały kapitałowe	Reinwestycje zysków	Instrumenty dłużne netto	Aktywa	Pasywa	Ogółem FDI
Malta	4082,5	210,5	296,9	35,0	331,9	4 379,4
Polska	752,1	43,8	-1,1	49,1	50,2	751,0

Źródło NBP

Według danych NBP łączna **wartość maltańskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce na koniec 2021 r. wyniosła 4 379,4 euro**. Ww. inwestycje mają prawdopodobnie charakter inwestycji finansowych spółek międzynarodowych zarejestrowanych w tym kraju.

Potencjalne obszary współpracy inwestycyjnej to sektor gospodarki morskiej, energetyka, sektor finansowy, usług bankowych i teleinformatycznych oraz hotelarstwo.

Na liście *Głównych Inwestorów Zagranicznych w Polsce – Luty 2019*, opublikowanej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, znalazła się jedna firma z kapitałem maltańskim – Von der Heyden Group (sektor nieruchomości).

W 2014 r. maltańska spółka PTL International kupiła firmę SAD s. z o.o., największą w Polsce sieć sklepów sprzedaży detalicznej produktów Apple (zatrudniającą ok. 600 osób).

Według danych NBP wartość polskich inwestycji bezpośrednich na Malcie na koniec 2022 r. wyniosła 751,0 mln euro.

Według danych GUS, na koniec 2021 r. w Polsce działało 197 podmiotów z udziałem kapitału maltańskiego.

8. Dostęp do rynku

Od 1 stycznia 2007 r. zarówno Polska, jak i Malta otworzyły wzajemnie swoje rynki dla czterech swobód Unii Europejskiej (przepływu towarów, usług, osób i kapitału). Polscy przedsiębiorcy nie sygnalizują istotnych barier w dostępie do rynku maltańskiego, ani przeszkód w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej na Malcie.

9. Dane kontaktowe

Ambasada Republiki Malty w RP

Ambasador: JE Marisa Farrugia
ul. Wiśniowa 40/4, 02-520 Warszawa
nr tel.: 22 646 46 39
adres e-mail: maltaembassy.warsaw@gov.mt

Ambasada RP w Republice Malty

Ambasador: Tomasz Czyszek
Phoenix Business Centre, Level 2, Old Railway Track
Santa Venera SVN 9022
nr tel.: +356 997 24852
adres e-mail: valleta.amb.sekretariat@msz.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/malta/ambasada>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Sierpień 2023 r.